

Αριθμός 450

ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
(ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΑΞΙΩΝ) ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 1996 ΕΩΣ 2011

Το Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου σε ενάσκηση των εξουσιών του, με βάση τα άρθρα 24, 24Α και 24Β των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών) Νόμων 1996 έως 2011, εκδίδει την παρούσα Κανονιστική Απόφαση αναφορικά με την Εκκαθάριση Συναλλαγών Επί Κινητών Αξιών σε Λογιστική Μορφή, η οποία θα αναφέρεται εφεξής ως ο «Κανονισμός».

Ο Κανονισμός αυτός κωδικοποιεί τις Κανονιστικές Αποφάσεις του Συμβουλίου που έχουν εκδοθεί αναφορικά με την Εκκαθάριση Συναλλαγών Επί Κινητών Αξιών Σε Λογιστική Μορφή, καταργώντας τις Κανονιστικές Αποφάσεις που έχουν δημοσιευθεί ως ΚΔΠ 209/2011, ΚΔΠ 508/2012 και ΚΔΠ 421/2013.

Η Κανονιστική Απόφαση Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών επί άυλων Αξιών (ΚΔΠ 397/2006 ως έχει τροποποιηθεί) συνεχίζει να ισχύει στην έκταση που αφορά τον ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΕΚΤΟΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΜΔ (Over the Counter-OTC) Μέρος VIII ΚΔΠ 316/2010, ΚΔΠ 46/2011, ΚΔΠ 303/2011, ΚΔΠ 422/2013, ΚΔΠ 169/2014.

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι. ΟΡΙΣΜΟΙ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ 1. Ορισμοί

ΜΕΡΟΣ 2. Γενικές ρυθμίσεις

- 2.1 Η Υ.ΕΚ. ως Διαχειριστής του Συστήματος Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Κινητών Αξιών σε Λογιστική Μορφή
- 2.2 Αναστολή της λειτουργίας εκκαθάρισης και διακανονισμού
- 2.3 Ενημέρωση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διαχειριστή αγοράς
- 2.4 Απόρρητο
- 2.5 Τεχνικές λεπτομέρειες εφαρμογής

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙ. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1. Γενικές ρυθμίσεις

- 1.1 Πεδίο εφαρμογής
- 1.2 Προθεσμία εκκαθάρισης και διακανονισμού των συναλλαγών
- 1.3 Ευθύνη Εκκαθαριστικού Μέλους

ΜΕΡΟΣ 2. Τα Εκκαθαριστικά Μέλη

- 2.1 Πρόσβαση στο Σύστημα
- 2.2 Κατηγορίες Εκκαθαριστικών Μελών
- 2.3 Μη Εκκαθαριστικά Μέλη
- 2.4 Απόκτηση της ιδιότητας του Εκκαθαριστικού Μέλους
 - 2.4.1 Προϋποθέσεις για την απόκτηση της ιδιότητας
 - 2.4.2 Διαδικασία για την απόκτηση της ιδιότητας
 - 2.4.3 Μετοχικό κεφάλαιο
 - 2.4.4 Οργανωτική επάρκεια Εκκαθαριστικού Μέλους
 - 2.4.5 Ανάληψη της εκκαθάρισης
 - 2.4.6 Επαγγελματική επάρκεια
 - 2.4.7 Χρήστες του Συστήματος
 - 2.4.8 Δικαιώματα εγγραφής και ετήσιας συνδρομής – Χρεώσεις
 - 2.4.9 Εισφορές υπέρ Κεφαλαίου Εκκαθάρισης
 - 2.4.10 Σύνδεση με δίκτυο για την εκκαθάριση
 - 2.4.11 Επικοινωνία της Υ.ΕΚ. με τα Εκκαθαριστικά Μέλη
 - 2.4.12 Ενημέρωση της Υ.ΕΚ.
- 2.5 Υποχρεώσεις επαγγελματικής συμπεριφοράς
 - 2.5.1 Υποχρεώσεις Εκκαθαριστικών Μελών
 - 2.5.2 Υποχρεώσεις των Μελών Αγοράς
- 2.6 Παραίτηση Εκκαθαριστικού Μέλους
 - 2.6.1 Παραίτηση
 - 2.6.2 Προϋποθέσεις παραίτησης

ΜΕΡΟΣ 3.	Λογαριασμοί Εκκαθάρισης και Λογαριασμοί Διακανονισμού
3.1	Λογαριασμοί Εκκαθάρισης
3.2	Λογαριασμοί Διακανονισμού
3.3	Ενημέρωση και επαλήθευση στοιχείων
ΜΕΡΟΣ 4.	Κεφάλαιο Εκκαθάρισης
4.1	Γενικές ρυθμίσεις
4.2	Κατηγορίες Μεριδών
4.3	Αρχικές εισφορές
4.4	Κανόνες υπολογισμού του Κεφαλαίου Εκκαθάρισης και των Μεριδών των Εκκαθαριστικών Μελών
4.4.1	Ελάχιστο Ύψος Κεφαλαίου Εκκαθάρισης
4.4.2	Ύψος Μεριδας Εκκαθαριστικού Μέλους
4.5	Καταβολές λόγω αναπροσαρμογής Μεριδών
4.6	Έκτακτη αναπροσαρμογή
4.7	Μη εμπρόθεσμη καταβολή εισφορών στο Κεφάλαιο Εκκαθάρισης
4.8	Ενεργοποίηση του Κεφαλαίου Εκκαθάρισης
4.9	Επένδυση διαθεσίμων του Κεφαλαίου Εκκαθάρισης
4.10	Πόροι, περιουσία και επιτρεπόμενες επενδύσεις του Κεφαλαίου Εκκαθάρισης
4.11	Διαγραφή Μεριδας
4.12	Άνοιγμα Διακριτής Μεριδας μετά από μεταφορά
ΜΕΡΟΣ 5.	Η διαδικασία της εκκαθάρισης των συναλλαγών
5.1	Γενική ρύθμιση
5.2	Γνωστοποίηση των προς εκκαθάριση συναλλαγών
5.3	Διόρθωση κωδικών Λογαριασμών Εκκαθάρισης
5.4	Οριστικοποίηση με σύμπτυξη των πράξεων
5.5	Αφερεγγυότητα Εκκαθαριστικού Μέλους
5.6	Υπολογισμός του Κινδύνου
5.6.1	Υπολογισμός του Κινδύνου Δημέρου
5.6.2	Υπολογισμός του Κινδύνου Ημέρας Υπολογισμού
5.6.3	Συντελεστές Γενικού Κινδύνου και Ειδικού Κινδύνου
5.7	Υπολογισμός απαιτήσεων παροχής καλύψεων και ασφάλειας
5.7.1	Απαιτήσεις παροχής καλύψεων
5.7.2	Παροχή ασφαλειών υπέρ Υ.ΕΚ
5.8	Υπολογισμός και παρακολούθηση Ορίων
5.8.1	Πιστωτικά Όρια
5.8.2	Όριο Συγκέντρωσης Θέσης
5.9	Διαδικασία διάρθρωσης εκκαθάρισης
5.9.1	Γενικές ρυθμίσεις
5.9.2	Διάσπαση και συνένωση πράξεων
5.9.3	Μετάθεση διακανονισμού
5.9.4	Γνωστοποίηση Λογαριασμού Διακανονισμού Αξιών
5.9.5	Εκτέλεση πράξεων Διαμεσολαβητή στους δικαιούχους
ΕΝΟΤΗΤΑ III.	ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
ΜΕΡΟΣ 1.	Πεδίο εφαρμογής
ΜΕΡΟΣ 2.	Συμμετοχή στις διαδικασίες διακανονισμού
2.1	Γενική ρύθμιση
2.2	Λογαριασμοί Διακανονισμού
2.2.1	Λογαριασμοί Διακανονισμού Αξιών και Λογαριασμοί Χρηματικού Διακανονισμού
2.2.2	Λογαριασμοί Διακανονισμού Αξιών
2.2.3	Ειδικές διατάξεις για την κατάσχεση
2.2.4	Ενημέρωση και επαλήθευση στοιχείων
ΜΕΡΟΣ 3.	Γενικές αρχές του διακανονισμού
3.1	Διακανονισμός σε κύκλους
3.2	Μέθοδοι διακανονισμού
3.2.1	Διακανονισμός με τη μέθοδο «παράδοση με την πληρωμή» (Delivery Versus Payment, DVP)

	3.2.2	Διακανονισμός με τη μέθοδο «παράδοση χωρίς πληρωμή» (delivery free of payment, for)
	3.3	Τεχνικές λεπτομέρειες
ΜΕΡΟΣ 4.		Πολυμερής διακανονισμός συναλλαγών Αγοράς
	4.1	Βασικές ρυθμίσεις
	4.2	Διαδικασία πολυμερούς διακανονισμού
ΜΕΡΟΣ 5.		Διμερής διακανονισμός συναλλαγών Αγοράς
	5.1	Περιπτώσεις διμερούς διακανονισμού
	5.2	Όροι διακανονισμού.
ΜΕΡΟΣ 6.		Διμερής διακανονισμός για την εκτέλεση στους τελικούς δικαιούχους πράξεων Διαμεσολαβητή
	6.1	Γενικές ρυθμίσεις
	6.2	Όροι αποδοχής εντολής διακανονισμού
	6.3	Προαιρετικά στοιχεία εντολής διακανονισμού
	6.4	Συνθήκες «Αναμονή» (Hold) και «Ελεύθερη» (Release)
	6.5	Ταύτιση εντολών διακανονισμού
	6.6	Τροποποίηση εντολών διακανονισμού
	6.7	Ακύρωση εντολών διακανονισμού
	6.8	Όροι διακανονισμού
	6.9	Κύκλοι διακανονισμού
	6.10	Ενημερώσεις

ΕΝΟΤΗΤΑ IV. ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ

ΜΕΡΟΣ 1.		Βασικές ρυθμίσεις
	1.1	Περιπτώσεις υπερημερίας
	1.2	Ενημέρωση.
ΜΕΡΟΣ 2.		Διαχείριση υπερημερίας
	2.1	Συναλλαγή κάλυψης υποχρεώσεων παράδοσης από υπερήμερο Εκκαθαριστικό Μέλος
	2.2	Επιμέρους δικαιώματα της Υ.ΕΚ
	2.3	Συναλλαγές κάλυψης από την Υ.ΕΚ
	2.4	Εκκαθαριστικός συμψηφισμός
	2.5	Υπολογισμός ζημίας και τρόπος κάλυψης της
	2.6	Χρήση ή εκποίηση ασφαλειών
	2.7	Επιστροφές στο δικαιούχο Διακριτής Μεριδας
	2.8	Αφερεγγυότητα Εκκαθαριστικού Μέλους

ΕΝΟΤΗΤΑ V. ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1.		Είδη μέτρων και περιπτώσεις επιβολής τους
	1.1	Είδη μέτρων
	1.2	Περιπτώσεις επιβολής των μέτρων
ΜΕΡΟΣ 2.		Διαδικασία επιβολής των μέτρων
	2.1	Αρμόδια όργανα
	2.2	Επανελέγχος αποφάσεων
	2.3	Εκτέλεση αποφάσεων
	2.4	Κοινοποίηση αποφάσεων
ΜΕΡΟΣ 3.		Επαγγελματικό απόρρητο
	3.2	Ενημέρωση

ΕΝΟΤΗΤΑ VI. ΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ 1.		Δικαιώματα της Υ.ΕΚ
	1.1	Δικαιώματα για παρεχόμενες υπηρεσίες
	1.2	Συνδρομές και λοιπές οικονομικές υποχρεώσεις έναντι της Υ.ΕΚ
ΜΕΡΟΣ 2.		Δικαιώματα για μεσολάβηση της Υ.ΕΚ. σε εισπράξεις για λογαριασμό τρίτου
	2.1	Δικαιώματα
	2.2	Υπολογισμός και καταβολή δικαιωμάτων
	2.3	Μεταβολές δικαιωμάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ VII. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1.1	Ισχύς, καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις
-----	--

Πεδίο Εφαρμογής του Κανονισμού

1. Ο παρών Κανονισμός και οποιαδήποτε τυχόν τροποποίηση του από την ημερομηνία εφαρμογής του θα δεσμεύει, όπως εκάστοτε ισχύει, τα πρόσωπα και τους φορείς που εμπλέκονται στην εκκαθάριση και το διακανονισμό των ρυθμιζόμενων από αυτόν συναλλαγών και εν γένει τα πρόσωπα στα οποία αφορά ο Κανονισμός σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στο νόμο.
2. Με την υποβολή της αίτησης για την απόκτηση της ιδιότητας του Εκκαθαριστικού Μέλους σύμφωνα και με τον παρόντα Κανονισμό, τεκμαίρεται ότι ο αιτών αποδέχεται το σύνολο των διατάξεων του Κανονισμού και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτόν ως επίσης το γεγονός ότι εγγυάται τα υπόλοιπα Εκκαθαριστικά Μέλη, υφιστάμενα ή μέλλοντα να αποκτήσουν την ιδιότητα αυτή, ότι σε περίπτωση μη επάρκειας της μερίδας μέλους για την κάλυψη της ζημίας που προκύπτει από υπερημερία, το εναπομείναν μέρος της ζημίας ή του ελλείμματος, θα επιβαρύνει συμμετρως την μερίδα του όπως ειδικότερα στην παρούσα προβλέπεται. Αντίστοιχα, δεσμεύονται ως προς τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν με τον παρόντα Κανονισμό τα Μέλη Αγοράς και οι Χειριστές με την υποβολή της αίτησης για την απόκτηση της σχετικής ιδιότητας Μέλους και Χειριστή κατά τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς ή της Κανονιστικής φύσεως Αποφάσεων του Συμβουλίου.
3. Όπου στον παρόντα Κανονισμό προβλέπονται υποχρεώσεις που βαρύνουν πρόσωπα τα οποία δεν είναι Εκκαθαριστικά Μέλη, Χειριστές ή Μέλη Αγοράς, αλλά συνδέονται συμβατικώς με αυτά, ενδεικτικώς με την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου ή του βοηθού εκπληρώσεως ή του προστηθέντος, τα Εκκαθαριστικά Μέλη, οι Χειριστές και τα Μέλη Αγοράς, κατά περίπτωση, οφείλουν να διασφαλίζουν με τον κατάλληλο τρόπο και σύμφωνα με τις τυχόν υποδείξεις της Υ.ΕΚ. τη δέσμευση των προσώπων αυτών ως προς τις διατάξεις του Κανονισμού και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον Κανονισμό.
4. Η επαρκής γνώση και η τήρηση των κανόνων του παρόντος Κανονισμού είναι αυτοτελής υποχρέωση των προσώπων που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους δεν τα απαλλάσσει σε καμία περίπτωση από άλλες υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη νομοθεσία ή επιβάλλονται από την αρμόδια, κατά περίπτωση, εποπτική αρχή.
5. Τηρουμένων των προβλεπόμενων στο Δίκαιο των Συμβάσεων οι διατάξεις του Κανονισμού ερμηνεύονται σύμφωνα με την καλή πίστη, τα συναλλακτικά ήθη και τις αποδεκτές πρακτικές της κεφαλαιαγοράς, με γνώμονα τη διασφάλιση της ορθής και εύρυθμης λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ενδεχόμενη μη ισχύς κάποιας διάταξης του παρόντος Κανονισμού, για οποιοδήποτε λόγο, δεν θίγει την ισχύ και δεσμευτικότητα των υπολοίπων διατάξεων του Κανονισμού.
6. Εκτός εάν άλλως ορίζεται ρητά στον παρόντα Κανονισμό, όπου γίνεται σε αυτόν αναφορά σε νόμους, κανονιστικές αποφάσεις, κανονισμούς, περιλαμβανομένου του παρόντος Κανονισμού, κοινοτικές οδηγίες ή κοινοτικούς κανονισμούς και γενικότερα σε κείμενα θεσμικού περιεχομένου, νοούνται τα παραπάνω, όπως ισχύουν κάθε φορά.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι. ΟΡΙΣΜΟΙ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ 1. Ορισμοί

Για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού νοούνται ως:

1. Αγορά: Κάθε οργανωμένη αγορά και κάθε πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης (Π.Μ.Δ.) του ν.144(Ι)2007 που τελεί υπό τη διαχείριση του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Χ.Α.Κ.) με αντικείμενο διαπραγμάτευσης κινητές αξίες, των οποίων οι συναλλαγές εκκαθαρίζονται και διακανονίζονται μέσω του Συστήματος της Υ.ΕΚ. Ως Αγορές του Χ.Α.Κ. νοούνται, για τις ανάγκες του παρόντος, οι Ρυθμιζόμενες Αγορές και η Νέα Αγορά και κάθε άλλη Αγορά του Χ.Α.Κ. που ήθελε υπαχθεί στον παρόντα ορισμό.
2. Ανοιχτές Θέσεις (αγοράς ή πώλησης): Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από καταρτισθείσες στην Αγορά συναλλαγές (αγοράς ή πώλησης) που έχουν αναληφθεί προς εκκαθάριση από Εκκαθαριστικό Μέλος και δεν έχουν ακόμη διακανονισθεί. Σε κάθε χρονική στιγμή ως Ανοιχτές Θέσεις, με την παραπάνω έννοια, Εκκαθαριστικού Μέλους νοούνται οι Θέσεις που προκύπτουν από συναλλαγές που έχουν καταρτιστεί κατά τις δυο προηγούμενες εργάσιμες ημέρες (T-2, T-1) και δεν έχουν ακόμη διακανονισθεί, τυχόν εκκρεμότητες από συναλλαγές προηγούμενων των ως άνω ημερών συναλλαγών, ως και από καταρτισθείσες συναλλαγές της ίδιας ημέρας (T).
3. Εκδότης ή Εκδότρια: Το νομικό πρόσωπο του οποίου οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί ή ενταχθεί προς διαπραγμάτευση σε Αγορά και καταχωρηθεί στο Κ.Α.Μ. ή του οποίου οι κινητές αξίες παρακολουθούνται με λογιστικές εγγραφές στο Κ.Α.Μ. σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Κ.Α.Μ.
4. Εκδότης: Προκειμένου περί Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων σημαίνει τον Διαχειριστή του Οργανισμού Συλλογικών Επενδύσεων ή την Εταιρεία Επενδύσεων Μεταβλητού Κεφαλαίου εάν δε πρόκειται για αλλοδαπό αμοιβαίο κεφάλαιο η προβλεπόμενη στην Οδηγία 85/611/ΕΟΚ Διαχειρίστρια Εταιρεία.
5. Εκκαθαριστικά Μέλη: Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στις διαδικασίες εκκαθάρισης των συναλλαγών που διενεργεί η Υ.ΕΚ. σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό. Εκτός εάν άλλως ορίζεται ρητά, όπου στον παρόντα Κανονισμό αναφέρεται ο όρος «Εκκαθαριστικά Μέλη» (σε ενικό ή πληθυντικό αριθμό) νοούνται τόσο τα Άμεσα Εκκαθαριστικά Μέλη όσο και τα Γενικά Εκκαθαριστικά Μέλη.
6. Μεριδία Δ.Α.Κ.: σημαίνει τις αξίες που τυγχάνουν διαπραγμάτευσης στην Αγορά Διαπραγματεύσιμων Αμοιβαίων Κεφαλαίων.
7. Μεριδιούχος Μεριδίων ΔΑΚ: Ο επενδυτής που κατέχει Μεριδία Δ.Α.Κ. και τηρεί στο ΚΑΜ Μεριδία Επενδυτή.
8. Υ.ΕΚ.: Η Υπηρεσία του Χ.Α.Κ. που ενεργεί ως Διαχειριστής του Συστήματος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τους όρους του παρόντος Κανονισμού.
9. Χ.Α.Κ.: Το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου
10. Κανονισμός Λειτουργίας Κ.Α.Μ.: Ο Κανονισμός Λειτουργίας Κεντρικού Αποθετηρίου και Κεντρικού Μητρώου Αξιών που εκδίδεται με Κανονιστικές Αποφάσεις του Συμβουλίου του ΧΑΚ όπως εκάστοτε δύναται να τροποποιείται.
11. Κανονισμός της Αγοράς: Οι νομοθετικές ή κανονιστικές φύσεως ρυθμίσεις που διέπουν την λειτουργία Αγοράς ανάλογα με την περίπτωση.
12. Κανονισμός: Ο παρών Κανονισμός του Συστήματος Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Κινητών